

Nr 7

Utlåtande i anledning av motioner om avskaffande av förmånsrätten för vissa skatter.

I de likalydande motionerna I: 135 av herr *Thorsten Larsson* och fru *Nilsson* samt II: 178 av herr *Sjönell m. fl.* hemställes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag rörande avskaffande av 17 kap. 12 § handelsbalken.

I motiveringen till detta yrkande beröres inledningsvis den så kallade förmånsrättsordning, i vilken utdelning erhålles för fordringar i konkurs. Beträffande det i hemställan avsedda lagrummet, som innehåller bestämmelser om förmånsrätten för vissa skatter och allmänna avgifter, anföres därefter följande.

På grund av den strukturförändring, som skett inom skatteväsendet sedan källskatten infördes, torde det nuvarande stadgandet i handelsbalken 17: 12 vara att betrakta som otidsenligt. De flesta skattebetalarna erlägger s. k. källskatt och är sålunda A-skattade. Stat och kommun har därigenom framför andra gäldenärens borgenärer berett sig en förmån, vilken torde vara tillräcklig ur statens och kommunens synpunkt.

Vid bedömandet av personers och företags kreditvärdighet är det synnerligen svårt att bedöma hur stora skatteskulder vederbörande har. Därför kommer det ofta som en överraskning att stora förmånsberättigade skatteskulder förefinnes. Denna omständighet talar även för att lagrummet borttages. Det kan inte anses rimligt och tidsenligt att stat och kommun skall vara bättre ställda i förmånsrättsavseende än övriga gäldenärens borgenärer.

Lagberedningen

Inom lagberedningen pågår för närvarande en allmän översyn av konkurslagstiftningen. I samband härmed har upptagits frågan om avskaffande av förmånsrätten enligt 17 kap. 12 § handelsbalken för skatter och allmänna avgifter. Spörsmålet fanns bland andra frågor upptaget i en av beredningen år 1962 utsänd enkät rörande reformbehovet på konkurs- och ackordsrättens område.

Beredningen har därefter behandlat det så kallade skatteprivilegiet i en särskild promemoria. I denna anföres sammanfattningsvis att skatteprivilegiet numera är av helt underordnad betydelse för det allmänna, att det ur *Bihang till riksdagens protokoll 1968. 9 saml. 1 avd. Nr 7*

de oprioriterade borgenärernas synpunkt innebär en diskriminering som inte är sakligt grundad och att något hinder mot privilegiets avskaffande inte kan anses föreligga av hänsyn till gäldenärerna. Den i 17 kap. 12 § handelsbalken stadgade förmånsrätten synes därför enligt promemorian böra avskaffas. Att gå en medelväg och starkt begränsa förmånsrätten synes inte böra komma i fråga. Vad som skulle återstå komme givetvis att betyda ännu mindre för det allmänna än förmånsrätten i nuvarande omfattning gör. De ekonomiska skälen att behålla en på sådant sätt beskuren förmånsrätt blir alltför obetydliga.

Promemorian har för yttrande underställts ett stort antal myndigheter och organisationer. Sedan remissvaren inkommit pågår för närvarande ytterligare överväganden i frågan med sikte på slutligt ställningstagande från lagberedningens sida i en nära framtid.

Utskottet

I motionerna hemställes att riksdagen begär utredning och förslag om upphävande av bestämmelserna i 17 kap. 12 § handelsbalken rörande förmånsrätt i konkurs för vissa skatter och andra allmänna avgifter. Såsom framgår av redogörelsen ovan har lagberedningen i samband med pågående översyn av konkurslagstiftningen utrett frågan om avskaffande av nämnda förmånsrätt. Lagberedningens ställningstagande kan väntas i en nära framtid. Initiativ från riksdagens sida i anledning av motionerna synes med hänsyn härtill ej påkallat.

Utskottet får hemställa,

att förevarande motioner, I: 135 och II: 178, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 februari 1968

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Erik Svedberg (s), fröken Mattson (s), herrar Arvidson (h), Ernulf (fp), Svanström (cp), fru Lindström (s), fru Lilly Ohlsson (s) och herr Lidgard (h);

från andra kammaren: fru Gärde Widemar (fp), fru Löfqvist (s)*, herr Svensson i Vä (cp), fru Kristensson (h)*, herr Keijer (fp), fru Lindkvist (s) och herr Hansson i Piteå (s).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.